

فلسفه قاره‌ای و تحلیلی مانعة‌الجمع نیستند/ جویای حقیقت مانند زنبور عسل است

استاد مؤسسه امام خمینی(ره) با بیان اینکه فلسفه قاره‌ای و تحلیلی مانعة‌الجمع نیستند و با منفصله حقیقییه مواجه نیستیم که یکی را برگزینیم و دیگری را وانهیم، گفت: در مقام فلسفه‌آموزی باید با هر دو سنت آشنا شد، چنانکه باید از سنت‌های دیگر هم آگاه شد و از مزایا و دستاوردهایشان بهره برد.

استاد مؤسسه امام خمینی(ره) با بیان اینکه فلسفه قاره‌ای و تحلیلی مانعة‌الجمع نیستند و با منفصله حقیقییه مواجه نیستیم که یکی را برگزینیم و دیگری را وانهیم، گفت: در مقام فلسفه‌آموزی باید با هر دو سنت آشنا شد، چنانکه باید از سنت‌های دیگر هم آگاه شد و از مزایا و دستاوردهایشان بهره برد. دکتر محمد فنایی اشکوری، عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) در گفتگو با خبرنگار مهر در پاسخ به این سؤال که برخی معتقدند که فلسفه تحلیلی در مقایسه با فلسفه قاره‌ای بهتر می‌تواند نیازهای جامعه ما را برطرف کند. آیا اساس طرح این دیدگاه که فلسفه قاره‌ای یا تحلیلی برای یک جامعه بهتر است را قبول دارید؟ اگر معتقد به این دیدگاه هستید دلایل خود را ذکر کنید؟ گفت: فلسفه به تعریف بنده، تفکر عقلی روشمند و نظام مند است. محصول چنین تفکری، آرا، نظریات، مکتبها و نظامهای فکری است.

وی افزود: این آرا و مکتبها و نظامها خود موضوع تفکر فلسفی می‌شوند، یعنی فیلسوف گاهی مستقیماً درباره امور واقع می‌اندیشد و گاه درباره آرا و نظریات کسانی که درباره واقع اندیشیده‌اند. البته داوری درباره آن آرا، هم با تفکر درباره واقع ممکن است. آرا و مکتبها و نظامها فی‌نفسه و قبل از آزمودن نه مردودند و نه مقبول و مقدس، بلکه باید با معیار خرد آزموده شوند.

وی با اشاره به اینکه هر اندیشه‌ای که با معیار عقلانیت تأیید شود مقبول می‌شود و گرنه مردود؛ اظهار داشت: در میان اندیشه‌های مقبول و مؤید آن که گره‌گشا تر است ارجح بیشتری می‌بیند. بنا بر این ما نسبت به هیچ اندیشه، نظام یا رویکرد فلسفی تعصب مثبت یا منفی نداریم.

فنایی اشکوری با تأکید بر اینکه به نظر بنده فلسفه قاره‌ای و تحلیلی مانعة‌الجمع نیستند و در اینجا ما با یک منفصله حقیقییه (either or) مواجه نیستیم که یکی را برگزینیم و دیگری را وانهیم، تصریح کرد: ممکن است کسی از جهت روش تفکر فلسفی، روش تحلیلی را ترجیح دهد و از جهت موضوعات تفکر، موضوعاتی که در فلسفه قاره‌ای مطرح است را برگزیند یا بین آنها جمع کند.

وی اذعان کرد: نه می‌توان پیش‌فرض‌ها و نظریات فیلسوفان تحلیلی را درست و یکجا پذیرفت و نه پیش‌فرض‌ها و نظریات فیلسوفان قاره‌ای را. در میان خود آنها نیز اجماع و وحدت نظر وجود ندارد. فیلسوف نباید گرفتار این صف‌بندی‌ها شود.

این استاد فلسفه و عرفان با بیان اینکه جویای حقیقت مانند زنبور عسل است؛ گفت: هر جا شهد گوارایی ببیند به سراغش می‌رود. در مقام فلسفه‌آموزی باید با هر دو سنت آشنا شد، چنانکه باید از سنت‌های دیگر هم آگاه شد و از مزایا و دستاوردهایشان بهره برد.